

Jegyzőkönyv

Megyei Múzeumok Igazgatóságainak Szövetsége

2009. évi közgyűlése

Helyszín, időpont: Siófok, 2009. február 4.

Jelenlévők: jelenléti ív szerint

Jegyzőkönyv: Bokor Ferencné

Vándor László elnök köszöntötte a közgyűlés résztvevőit: a megyei szervezetek vezetőit és képviselőit, valamint társszervezetünk, az Országos Közgyűjtemények Szövetségének elnökét, Dr. Bodó Sándor urat, Dr. Basics Beatrixot, a BTM igazgató-helyettesét, továbbá a KKDSZ vezetőjét, képviselőit. Tájékoztatta a jelenlévőket, hogy az NKA Bizottsága elnöke, Harsányi László úr később csatlakozik az értekezlethez.

Elnök úr megállapította, hogy a közgyűlés határozatképes, s felkérte a jegyzőkönyv vezetésére Bokor Ferencné, a jegyzőkönyv hitelesítésére pedig Demeter Zsófia és Nagy Zoltán igazgatókat. Majd ismertette a két nap programját.

Első nap délután:

- Közgyűlés: elnöki, alelnöki, pénzügyi beszámoló, személyi kérdések és tisztségviselő-választás, egyéb.
- Vendég: Harsányi László NKA elnök Téma: újabb közös kiállítás(ok)
- Parlament és Kulturális Örökségvédelmi Szakszolgálat. Kálnoki-Gyöngyössy Márton ig. beszámolója.

Második nap délelőtt:

- Megyei helyzetkép – az igazgatók rövid beszámolója.
- Vendégek: OKM Közgyűjteményi Főosztály vezetője, munkatársai. Téma: múzeumok átvilágítása, helyzetkép (teljesítmény-értékelés).
- Basics Bea: Múzeumi stratégia Magyarországon, kísérletek, tervek, tények.

A közgyűlés a fentieket egyhangúlag elfogadta.

Az elnök felkérte a tisztségviselő-választás lebonyolításához V.Fodor Zsuzsa alelnököt a jelölőbizottság vezetőjévé.

Vándor László elnöki beszámolójában először a legfontosabb problémakörökről szólt, a megyei szervezetek helyzetéről, jövőképéről valamint a Kulturális Örökségvédelmi Szakszolgálatról. A beszámoló további részében az MMISZ egyéb tevékenységéről, más szervekkel, egyesületekkel, intézményekkel való együttműködéséről beszélt.

A megyei múzeumi szervezetek gondjaival, jövőképének kialakításával kapcsolatos eseményekről, az ügyben végzett tevékenységről részletesen beszámolt az elnök. Elmondta, hogy a minisztérium által összeállított, a megyei múzeumok jövőjére vonatkozó elképzelésekről szóló szakanyagot kiküldték a megyéknek, ám az ügyben tervezett újabb MMISZ-OKM találkozó nyáron is és ősszel is elmaradt. Szintén elmaradt – rajtunk kívül álló okokból – az Országos Közgyűjtemények Szövetségével és a Pulszky Társasággal közösen novemberre szervezett, a közgyűjteményi struktúra helyzetéről és változásáról szóló kerekasztal-vitanap, ez a mai napig függőben van.

Előző évi kezdeményezéseink úgy tűnt nem jutnak előbbre, viszont problémáink mind élesebben jelentkeztek a médiákban, és napirendre kerültek Hiller István miniszter úr kulturális bizottsági meghallgatásán is. Így sikerült elérnünk, hogy az OKM-ben a megyei múzeumok gazdasági és személyi helyzetét ismét napirendre tűzzék, ezzel kapcsolatban indította el a miniszter azt az akciót, amelyben kérte a főosztályt, hogy az országos múzeumokban alkalmazott teljesítményértékelő lap alapján készítsen számára összegzést

helyzetünkről. Ezt a felmérési adatlapot véleményezhettük, illetve még folyamatban van a véglegesítése.

Végeredményben elnök úr arról tudott beszámolni a Közgyűlésnek, hogy bár a társ-szervezetekkel közösen mindent elkövettünk a kitűzött cél megvalósításáért, ebben a kérdésben rajtunk kívül álló okok miatt érzékelhető előrelépést nem tudtunk elérni.

A másik témakör, amely gyakorlatilag szinte napi feladatként jelentkezett, a Kulturális Örökségvédelmi Szakszolgálattal kapcsolatos ügyek, a „Régészeti lelőhelyek feltárásának, illetve a régészeti lelőhely, lelet megtalálójának anyagi elismerésének részletes szabályairól szóló 18/2001.(X.18.) NKÖM rendelet, valamint egyes kapcsolódó rendeletek módosításáról szóló rendelet megváltoztatására irányuló erőfeszítéseink. Az ezzel kapcsolatos főbb eseményekről, tevékenységekről szintén részletesen beszámolt elnök úr.

Elmondta, hogy tavasszal az OKSZ elnökével közösen kértek Hiller István miniszter úrtól meghallgatást. Közben a régészeti rendelet-tervezet szövegét megkapva, véleményünket eljuttattuk az illetékesekhez. A rendelet-tervezettel kapcsolatosan több megyei önkormányzat is reagált, határozatokat hoztak, véleményt nyilvánítottak, s közben megkaptuk azt az anyagot is, melyet Budapest Főváros főpolgármester-helyettese és a Pest Megyei közgyűlés elnöke közösen intézett Hiller István miniszter úrhoz, ami egyértelműen azt jelentette, hogy Budapest főváros szintén elkötelezte magát az önkormányzatok mellett a megelőző feltárások ügyében.

Augusztusban úgy tűnt, hogy véleményünk meghallgatásra talál, mivel az Ásatási Bizottságon keresztül kijött a régészeti rendelet új szövegtervezete. Ez a szövegtervezet számunkra elfogadható, és a megyei múzeumok érdekeit figyelembe vevő, közös megállapodásunk szellemében elfogadható szabályozást állapított meg. Azonban a további egyeztetések, tárgyalások kudarcba fulladtak, illetve abbamaradtak. Csak Ferenc kulturális ügyekkel megbízott államtitkár a miniszter megbízásából újra akarta tárgyalni a rendelet-tervezetet, s nem a számunkra kedvező változat elfogadását támogatja. Szeptemberben Bodó Sándor főigazgató úrral és Kálnoki-Gyöngyössy Márton igazgató úrral közös levelet intéztünk Schneider Márta államtitkár asszonyhoz, melyben a régészeti rendelet államtitkár asszony által előkészített változatát támogattuk, és kértük annak elfogadását illetve napirendre tűzését. A régészeti rendelet megváltoztatása körüli minisztériumon belüli viták részét képezte annak a háttéranyagnak az összeállítása is, mely a megyei múzeumok régészeti tevékenységét volt hivatott áttekinteni.

A megyei múzeumok adatszolgáltatásának koordinálását segítettük, hogy elkészüljön az a szakfelügyeleti helyzetértékelés, amely 2001-től 2008-ig tekintette át a megyei múzeumokban végzett régészeti munkát. Ezt a hatalmas anyagot Szatmári Imre és Zsidi Paula vezető szakfelügyelők állították össze, melyet átadtak Schneider Márta államtitkár asszonynak. Sajnos azon kezdeményezés, mely az anyag közzétételére vonatkozott, mindmáig nem teljesült.

A KÖSZ-szel kapcsolatos problémáink kérdésében novemberben egyeztettünk a KKDSZ-szel is, melynek vezetői részt vettek közgyűlésünkön és örömmel vettük, hogy a szakszervezet problémáinkat megértve ebben az ügyben mellettünk véleményt nyilvánított.

December 23-án hosszú előkészítés után tettünk egy újabb kísérletet, hogy gondjainkra felhívjuk a figyelmet. Költő László és Kálnoki-Gyöngyössy Márton igazgató urakkal jártunk az önkormányzati miniszternél, ahol mind neki, mind az illetékes államtitkárának felvázoltuk a kialakult helyzetet.

Végeredményben az egész éves küzdelem után látszólag ismét ugyanott tartunk, ahol az elején. A valóságban azonban a megelőző feltárásokkal kapcsolatos kérdést végig sikerült napirenden tartani, a már említett miniszteri meghallgatáson is előjött, és két alkalommal is elhangzott az a miniszteri ígéret, mely a 1,5 milliárdos határ visszaállításáról szól. Tudomásunk szerint a rendelet-tervezeten most is dolgoznak, és első szövegváltozata már

elkészült, vagy a héten készül. S talán nem utolsósorban kellene említenem, hogy mind a két témában véleményünk lényege megjelent a FIDESZ legújabb kulturális koncepciójában.

A további főbb események, feladatok:

Kiemelkedik a kiállításokhoz kapcsolódó tevékenységünk, melyekről Szatmári Imre alelnök úr szól majd, most csak tömören néhány adat:

Az év folyamán igen jelentős munka folyt a különböző közös kiállításaink mozgatása illetve szervezése ügyében. Több helyszínen bemutatásra került és 2009 januárjában Székesfehérváron befejezte országos körútját a szecessziós kiállításunk, mely Szolnokról indult 2005 nyarán.

A 2007-ben elindított Tatárjárás kiállítás a Magyar Nemzeti Múzeum, Révkomárom, Zalaegerszeg, Kaposvár, Békéscsaba, Debrecen után jelenleg Csíkszeredán van. Utolsó bemutatója a nyár folyamán Miskolcon lesz.

A Mátyás országa c. kiállítás 2008-ban került megszervezésre a tatai múzeum által, mely az első helyszín után Zalaegerszegen, majd Alsólendván került bemutatásra. A következő helyszín Miskolc.

Az elnökség 2008 szeptemberétől a következő kiállítás ügyében is több előkészítő megbeszélést és tájékozódást folytatott, melyet az Nemzeti Kulturális Alappal és az OKM-mel egyeztetünk. Ennek részleteiről és lehetőségeiről Harsányi László elnök úrral való találkozó után többet fogunk tudni.

2008-ban az MMSZ beadta a Nemzeti Civil Alapprogramhoz (NCA) a működési támogatás iránti kérelmet, melyen 500 e Ft-ot kértünk, ebből 300 e Ft támogatást ítélték meg.

2008 novemberében a minisztérium felhívására az MMISZ-t, mint országos hatókörű civil szervezetet regisztráltattuk a létrehozandó Kulturális Ágazati Szakmapolitikai Tanács tagjainak sorába való delegáláshoz.

Folytatva a korábbi évek legfontosabb gazdasági-szakmai adatainak összevetését, mely mindvégig a legfőbb tárgyalási anyagunkat képezi a szakigazgatás felé, ebben az évben egy átfogóbb táblázatot készített el Elekes Enikő, melyet a megyei beszámolókkal együtt kérünk Enikőnek leadni.

Elnök úr, összegezve az MMISZ tevékenységét, két kérést fogalmazott meg:

Mint a beszámoló, de az elmúlt évek tevékenysége is mutatja, kívülről megítélve ma az MMISZ a múzeumi érdekvédelmi szervezetek sorában igen jelentős helyet foglal el és nagyon aktív szerepet vállal.

A fennállásunk óta folyamatosan igyekszünk a közös érdekek mentén képviselni a megyei múzeumokat, és törekszünk arra, hogy végre az 1960-as évek után egy korszerű, a 21. század elejének valóságát tükröző jogszabály segítse munkánkat. Az MMISZ nem könnyű helyzetben dolgozik, hiszen 19 megye 19 részben sajátos utat járó önkormányzata a mi érdekeinktől eltérő célokat megfogalmazó gazdasági és kulturális elképzelései között kell eredményeket elérni. Ehhez az szükséges, hogy az alapvető és elfogadott irányelvek mellett a lehetőségekhez mérten minden tagszervezet felsorakozzon, és azokat próbálja meg mind teljesebben betartani. Ezért úgy vélem, hogy ebben a kérdéskörben, hogy fenntartsuk-e az alapvető megállapodásainkat, szavazást kell tartanunk, illetve ha úgy vélték, álláspontunkat módosítani kell. Emlékeztetőül elmondanám, hogy ezek az alapvető elvek következők:

Az MMISZ ragaszkodik:

- a 1,5 milliárdos értékhatár megtartásához az állami beruházások esetén, magánberuházások esetén pedig a szabad választás lehetőségéhez
- az egységes szerződési feltételekhez és egységes díjtáblázatokhoz
- ezen feltételek között a jelzett határokon belül a helyi intézmény számára az elsődlegesség biztosításához
- csak azoknak az ásatásoknak az anyagát fogadjuk be, melyet az intézmény végzett.

Problémák elsősorban az utolsó ponttal kapcsolatban merültek fel.

A másik kérésem pedig az, hogy mivel a mai politikai helyzetben nagyon sok esetben igen rövid határidőkkel, gyorsan (kapkodva) kell véleményt nyilvánítani, én, mint egy demokratikus szervezet elnöke igyekszem körlevelek formájában mindenki véleményét megismerni, hogy állást tudjak foglalni. Ahhoz pedig, hogy a válasz valóban az MMISZ álláspontját tükrözze, annak a többség véleményén kell alapulnia, magyaráz az e-mail-ekre emiatt szeretnék határidőre válaszokat kapni.

Végezetül elnök úr kérte a hozzászólásokat, a felvetett kérdésekre a választ, illetve a beszámoló elfogadását.

Szatmári Imre alelnöki beszámolójában 2 témakörrel beszélt, a közös kiállításokról és az Ásatási Bizottságról.

Kiállítások:

A Tatárjárás és Mátyás kiállítás is NKA támogatással valósult meg. Összességében nagyon pozitív a visszhangja mindkét kiállításnak, ami bizonyítja, hogy van alapja az ilyen közös megmozdulásoknak.

Tatárjárás kiállításról néhány adat: 40 Millió Ft támogatást kaptunk, fő kurátor a Békés Megyei Múzeumok Igazgatósága volt, 2007 és 2009 között nyolc helyszínen kerül bemutatásra határon innen és határon túl is (MNM, Komarno, Zalaegerszeg, Kaposvár, Békéscsaba, Debrecen, Csíkszereda, Miskolc)

Nagyon jó, hogy egy kézben volt a kiállítás szervezése, készítése, bonyolítása, ez mindenképpen követendő, de a marketing oldala gyenge, erre 6 millió Ft állt rendelkezésre, ami országos viszonylatban nagyon kevés. A látogatottsági statisztika tanulságos és hasznos: Komárnoban 3000, Zalaegerszegen 6000, Kaposváron 5000, Békéscsabán 20000, Debrecenben 1000 fő nézte meg a kiállítást.

Mátyás kiállításról néhány adat: hasonló módon, 30 Millió Ft-os NKA támogatással készült, a fő kurátor Komárom-Esztergom megye, 2008. július és 2009. november között vándorol a kiállítás. Az eddigi helyszínek közül Tatán 10000, Zalaegerszegen 3500 látogatója volt a tárlatnak. A kiállítás további helyszínei: Lendva, Miskolc, Nyíregyháza, Debrecen, Sepsiszentgyörgy.

Az Ásatási Bizottsággal kapcsolatosan alelnök úr elmondta, hogy a 9 tagból 1 tagot delegál a Környezetvédelmi Minisztérium, 2-2 tagot az egyetemek és a kutatóhelyek (ELTE, MTA Rég.Int), és 4 tagot delegálnak a múzeumok: 1 tagot a Magyar Nemzeti Múzeum, 1 tagot a Budapesti Történeti Múzeum, és 2 tagot a vidéki múzeumok (1 fő a Dunántúlról, 1 fő a keleti országrészről). Nehéz körülmények között tudják képviselni a vidéket, 7:2 az arány a fővárosi és a vidéki tagok esetében.

Az Ásatási Bizottság szakmai tanácsadó testület, a KÖH ügyrendje alapján működik. A 21/2007. rendelet változása kapcsán kényes kérdések vetődnek fel: kit képvisel az Ásatási Bizottság tagja? Pl. Szatmári Imre esetében a KÖH-t vagy a vidéki múzeumokat?

Az Ásatási Bizottság a szakma érdekeit képviselve alkot véleményt. A KÖH az engedélykérelmek kapcsán adatokat gyűjt a KÖSZ-szel és a megyékkel kapcsolatban is. Tanulságos a kimutatás. Egyes vélemények szerint a Bizottság a vidéket részesíti előnyben a KÖSZ-szel szemben. A KÖSZ-höz 90, míg a megyékhez 24 esetben kerül visszaküldésre a kérelem. Előkészítetlen anyagok érkeznek (időhiány), a szakmaiságot veszélyeztetik. Tapasztalatlan, kezdő régészek kapnak nagy területeket, gazdasági kényszer miatt rövid az idő (pl. Kecskemét 1 hónap).

A leletelhelyezés kapcsán alelnök úr elmondta, hogy az Ásatási Bizottság szerette volna megnézni a KÖSZ raktárait, de a KÖSZ főigazgatója ehhez nem járult hozzá.

Az ügy a hivatal falain kívülre került (parlament).

A minisztériumban nehézkes az ügyintézés. Kavarodás, széthúzás van az Ásatási Bizottságban is. Ellentétek vannak a fővárosi és a vidéki múzeumok között, a KÖSZ és a vidéki múzeumok között, a központi kutatóhelyek és a múzeumok között is. Az MTA Régészeti Bizottságának összetételében is tükröződnek a gondok.

Alelnök befejezésül megköszönte a segítséget a szakfelügyeleti helyzetértékelés elkészítésével kapcsolatosan, de sajnos még nem adhatják közre az anyagot. Tájékoztatásul elmondta még, hogy 2001-2003 között Zsidi Paula, 2006-2007 között Szatmári Imre töltötte be a vezető régészeti szakfelügyelői tisztséget, 2004-2005 között és 2008-ban nem volt betöltve.

Elekes Szentágotai Enikő a pénzügyi beszámolójában elmondta, hogy a Szövetség pénzügyi helyzete kiegyensúlyozott, kiszámítható. A bevételek a tagdíjakból (570 e Ft), a kamatokból (kb. 7 e Ft), a kiadvány-árusításból (kb. 17 e Ft) és a pályázati támogatásból (300 e Ft) tevődnek össze.

2008. évi nyitó összeg 2.490.439 Ft volt, a bevételek 894.051 Ft-ot, a kiadások pedig: 332.972 Ft-ot tettek ki (üzemanyag ktg., szállítás, banki kiadások, reprezentációs ktg., telefonvásárlás). Az év végi záró banki egyenleg 3.053.518 Ft volt.

A gazdasági vezető két javaslatot tett:

- A tagdíj ebben az évben is maradjon 30 ezer Ft/év.
- Az adminisztrációs és könyvelési munkákat eddig ingyen végezték Zalaegerszegen és Székesfehérváron is. E munkákat jutalmazni kellene, félévente: 50-50 e Ft-ot javasol Jancsek Ilona (Székesfehérvár) és Bokor Ferencné (Zalaegerszeg) részére kifizetni., vagy ha az idei NCA-pályázaton erre nyerünk támogatást, akkor térjünk vissza újra a kérdésre.

A közgyűlés a beszámolót és mindkét javaslatot egyhangúlag elfogadta és megszavazta:

2009-ben a tagdíj: 30 ezer Ft, valamint tiszteletdíj a két kolléganő részére: 50-50 ezer Ft/félév összegben.

V. Fodor Zsuzsa alelnök, mint a jelölőbizottság vezetője tájékoztatta a közgyűlést, hogy a távozó Kovács Anna helyére kell új tagot választani a felügyelő bizottságba. Kérte, hogy mindenki adja le jelöltjének nevét.

Hozzászólások:

Bodó Sándor, BTM főigazgató:

Megfontolást érdemel egy gondolat. A megyei múzeumok csak az intézmény által végzett feltárás anyagát akarják befogadni. Emberileg ez érthető, de törvényszegés, és ez veszélyt hordoz magában: a kulturális örökség több helyen lesz elhelyezve. Eddig általában egy helyen gyűjtötték. Át kellene újra gondolni, előbb-utóbb megváltozik a KÖSZ tevékenysége, és akkor lesz egy buktató a vidéki intézményeknél: minden anyag náluk van, kivéve a KÖSZ által ásott leletanyag. Emberileg teljes mértékben megérti, de mégis törvényszegés, megfontolásra ajánlja az MMISZ-nek.

Perger Gyula:

A leletelhelyezés egyszerűen pénzügyi kérdés. A fenntartó önkormányzatok a régészeti tevékenységre alapozták a költségvetést. A fenntartónál nem jelentkezik a pénz a régészetből, de vállalja a következményt: raktározást, ez sokba kerül.

A KÖSZ munkája szakmailag megkérdőjelezhető.

Amíg volt bevétele a múzeumnak a régészetből, addig lenne fedezet az elhelyezésre. Munkaerő nincs hozzá, ha nem lesz régész, esetleg 1 fő. Nem biztos abban, hogy a kulturális vezetés vissza fogja állítani a megyékhez a régészeti feltárásokat. A megyék is gyengék, nincs háttere a megyei múzeumoknak, nincs mögöttünk senki.

Vándor László:

A KÖSZ-ös előadás (közgyűlés után) kellene visszatérni a vitára, a Zalai Hírlapban megjelent egy cikk, addig azt is közreadjuk.

A nyilatkozat csak arról szól, hogy a lelőhely anyagát befogadjuk, de nem tudjuk előre, hogy mennyi lesz az?

Nagy Zoltán:

Szombathelyen volt egy régiós találkozó, ahol egységes véleményt alakítottak ki.

A KÖSZ regionális alkalmazottai a Vas megyei múzeumi szervezettől távoztak, Ilon Gábor a regionális vezető. A megyei múzeumoknak nincs vállalkozói jogosítványuk ezért mennek el a szakalkalmazottak, mert több pénzt kapnak.

Szombathelyen nagy regionális központot alakított ki a KÖSZ, raktárral. Két lehetőség közül kellett választaniuk: a közös munka, a gazdasági évben talponmaradás 12 fővel.

Meghívták a KÖSZ vezetőit, mondják el mi történik.

A KÖSZ felállított egy stábot, akik elveszik a megyei múzeumtól a munkát, veszteségeik vannak. Kénytelenek együttműködni a KÖSZ-szel. Megkérdezték a szakmát is. A helyben (Vas megyében) ástott leleteket befogadják, a többit nem.

20 %-ot kellett leépíteniük. Fenntartják álláspontjukat, a jelenlévőkkel egyetértenek, de nem tudnak mit csinálni. Mit tegyenek?

Az elnök a hozzászólások után válaszában jelezte, hogy a beszámolójában érintett KÖSZ-szel kapcsolatos kérdések a közgyűlés után önálló programként is folytatódnak, és mivel a hozzászólások olyan problémákat vetnek fel, melyek ehhez a napirendhez jobban kapcsolódnak, mint a közgyűlés beszámolókhöz, ezen kérdések megvitatására ott vissza fognak térni.

Ezután a közgyűlés az elnöki, alelnöki beszámolókat egyhangúlag elfogadta.

A beérkezett szavazatok alapján a jelölőbizottság elnöke tájékoztatta a közgyűlést, hogy a beérkezett 13 szavazatból Költő László 8, Laczkó János 3, Lakner Lajos 1, Kálnoki-Gyöngyössy Márton 1 szavazatot kapott. A jelölőbizottság megállapította, hogy a szavazás érvényes volt, a felügyelő bizottság új tagja Költő László lett.

Vándor László elnök megköszönte a beszámolókat, tájékoztatókat, s ezzel lezárta a közgyűlést.

Kmf.

.....
Dr. Vándor László
MMISZ elnök

.....
Bokor Ferencné
jegyzőkönyvvezető

.....
Dr. Demeter Zsófia
hitelesítő

.....
Dr. Nagy Zoltán
hitelesítő